

Justitsministeriet Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen Civil- og Politiafdelingen

Kontor: ~~Færdsels- og våbenkontoret~~ Færdsels- og våbenkontoret
Sagsnr.: ~~2006-150-0187~~ 2006-150-0187
Dok.: ~~ANA40467~~ ANA40467

Besvarelse af spørgsmål nr. 162 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Det fremgår af vedlagte artikel fra Berlinske Tidende 8. januar 2006 (Gode norske erfaringer med forbud), at det totale knivforbud i Norge har været en succes.

Ministeren bedes tilsende udvalget en redegørelse om det norske knivforbud og erfaringerne hermed.”

Svar:

Lovforslag nr. 97 fra 2003 om ændring af våbenloven (Forbud mod at bære kniv mv. samt skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af kniv mv.) indeholdt følgende redegørelse for det norske forbud mod knive (Folketingstidende 2003-04, Tillæg A, s. 3109 ff.):

”Ifølge den norske straffelovs § 352 a er det strafbart forsætligt eller groft uagtsomt på offentligt sted at bære kniv eller lignende skarpt redskab, som er egnet til brug ved legemskrænkelser.

Ifølge forarbejderne til den nævnte bestemmelse er bl.a. økser og sakse omfattet af begrebet ”lignende skarpt redskab”. Begrebet omfatter også andre genstande, der er så skarpe, at de kan bruges til at skade mennesker, f.eks. et skarpt metalstykke, og det er ikke et krav, at redskabet med hensyn til udseende eller anvendelse kan sidestilles eller sammenlignes med en kniv.

Forbuddet omfatter ikke kniv eller andet redskab, som bruges til arbejde, friluftsliv eller andet anerkendelsesværdigt formål, ligesom det fremgår af forarbejderne, at store dele af udmark og friluftsområder ikke kan anses for offentligt sted i lovens forstand. Det er ligeledes tilladt at bære kniv på markeder, ved udstillinger og lignende, hvor knive omsættes eller vises frem, samt ved møder mv. i knivklubber, husflidsklubber eller andre sammenhænge, hvor kniven er et naturligt indslag.

Endvidere straffes den, der under slagsmål griber til kniv eller andet særligt farligt redskab, jf. den norske straffelovs § 385.

Strafferammen for overtrædelse af begge de ovennævnte bestemmelser er bøde eller fængsel indtil 6 måneder eller begge dele.

Denne strafferamme blev indført ved en lovændring i juni 2002 som en forhøjelse af den hidtidige strafferamme på bøde og fængsel indtil 3 måneder. Baggrunden for forhøjelsen var bl.a. en stigning i antallet af trusler med kniv og grov legemsbeskadigelse. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at den øgede strafferamme giver mulighed for at pågribe og eventuelt varetægtsfængsle den, der overtræder et af forbuddene.

Rigsadvokaten i Norge har oplyst, at der i Oslo politidistrikt som udgangspunkt gives en bøde på 6.000 kr. for overtrædelse af forbuddet mod at bære kniv på offentligt sted. Det er endvidere oplyst, at man i Oslo politidistrikt – bl.a. som følge af de skærpede strafferammer – ved en ny overtrædelse af knivforbuddet inden for et år vil rejse tiltale med påstand om frihedsstraf på minimum 45 dages ubetinget fængsel, og at man i disse tilfælde bør søge at få den sigtede varetægtsfængslet. Der er dog efter det oplyste endnu ikke i praksis eksempler på sådanne sager, der alene har omfattet en overtrædelse af forbuddet mod at bære kniv på offentligt sted.

Det er i øvrigt oplyst, at antallet af anmeldelser af legemsbeskadigelse med kniv er faldende i Oslo.”

Justitsministeriet har til brug for [besvarelsen af spørgsmål](#) nr. 162 fra Folketingets Retsudvalg [anmodet](#) myndighederne i Norge om [en udtalelse](#) supplerende oplysninger vedrørende [erfaringerne med det norske knivforbud](#). -

I brev af 27. januar 2006 har Oslo politidistrikt bl.a. oplyst:

”Når det gjelder Oslos *påtalepraksis* i knivsaker, er våre standard bøtesats fortsatt kr. 6000,-. Praksis med å fremstille gjengangere med anmodning om varetektsfengsling er nok noe mer nyansert nå, slik at det ikke later til å skje "automatisk". De aktører jeg har snakket med, mener at de vurderer i den enkelte sak om de mener at en slik begjæring vil kunne føre frem.

Rettspraksis er noe varierende, og det er ingen avgjørelser fra Høyesterett som jeg har funnet. Oslo Tingrett avsa 18. september 2003 dom for to overtredelser av knivforbudet til 30 dagers (ubetinget) fengsel. 11. desember 2003 dømte samme domstol en tidligere flere ganger straffet person for en lang rekke forhold (våpenloven, heleri, legemiddellov mv), samt fire overtredelser av knivforbudet til 90 dagers fengsel.

Oslo tingrett avsa også en dom 25. juli 2005 mot en person tidligere dømt for samme overtredelser, samt for vold og trusler, oppgitt yrke "knivsmed, knivsamler og knivsliper", og

hadde med seg seks kniver og tre knivblad på byen natt til lørdag. Vedkommende fikk seks måneders fengsel, hvori inngikk 77 dager fra tidligere betinget dom.

Moss tingrett fengslet på begjæring fra politiet en person for fire uker, som hadde båret kniv på offentlig sted. Retten uttalte at overtredelse av strl. § 352 a kunne synes som et tri-
vielt forhold, men som må sees i sammenheng med den omfattende kriminalitet som sikte-
de tidligere har begått, blant annet våpenloven og lignende forhold. Retten fant det var fare
for gjentakelse, og fengslet ham som begjært. Kjennelsen ble påkjært, og Borgarting lag-
mannsrett forkastet den 11. august 2005 kjæremålet, og uttalte at saken gjelder et "alvorlig
forhold". Vedkommende ble til slutt idømt 120 dagers fengsel, som inkluderte 60 dager fra
tidligere dom.

Spørsmålet om hvordan håndhevingen av knivforbudet har gitt seg utslag i redusert krimi-
nalitet er ikke så lett å svare på med sikkerhet. Det vi vet ser slik ut:

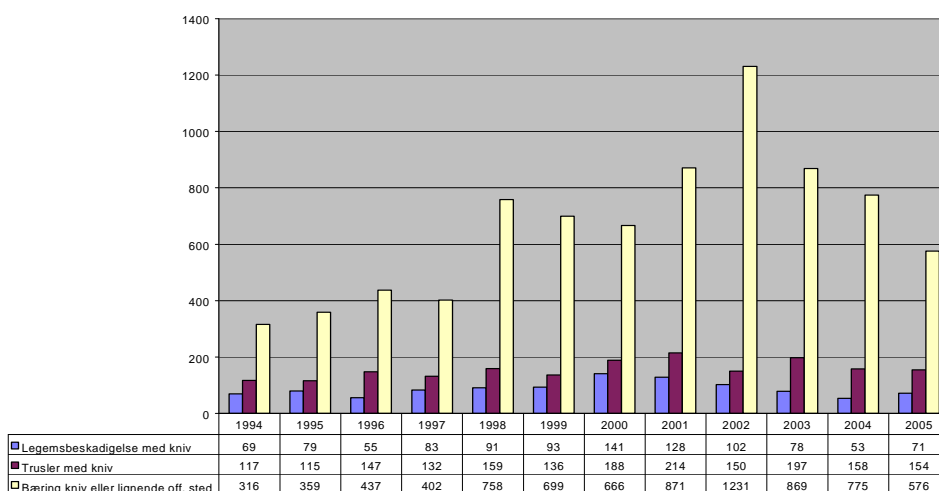
Kniv og registrert kriminalitet - tabellen og diagrammet inneholder de samme
grunnlagstallene.

Per 1.1. påfølgende år	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Legemsbeskadigelse med kniv	69	79	55	83	91	93	141	128	102	78	53	71
Trusler med kniv	117	115	147	132	159	136	188	214	150	197	158	154
Bæring kniv eller lignende off. Sted	316	359	437	402	758	699	666	871	1231	869	775	576

Tabellen/diagrammet viser utvikling innenfor legemsbeskadigelse med kniv og trusler med bruk av kniv. Samtidig vises også utvikling av registrerte overtredelser av knivforbudet.

Den negative utviklingen i registrerte anmeldelser for vold og trusler i årene rundt årtusen-
skiftet gjorde at politiet i 2002 gjennomførte en rekke tiltak og kontroller med fokus på
bæring av kniv på offentlig sted i Oslo sentrum. Dette medførte en kraftig økning i
registrerte lovbrudd for overtredelser av knivforbudet. Det kan også synes som om dette
hadde en positiv virkning på antall registrerte anmeldelser for vold og trusler med kniv.
Økningen vi så på slutten av 90-tallet og rundt årtusenskiftet synes å ha stagnert, og antall
registrerte anmeldelser innenfor kategoriene synes stabilt.

Det har vært gjennomført mange knivaksjoner også i 2003 og 2004 uten at
beslagene/overtredelsene har kommet opp i samme høye antall registrerte overtredelser av

knivforbudet som i 2002. De hyppige kontrollene hadde en preventiv virkning og politiets innsats ble ikke avspeilet i antall beslag på samme måte som i 2002. Miljøet på og rundt "Plata" syntes det var greit at politiet hadde hyppige kontroller. I 2005 har det vært minimalt med kontroller, men i 2006 er det igjen planlagt aksjoner rettet mot overtredelse av knivforbudet.

Utflatingen i antall anmeldelser gjelder også for vold og trusler generelt.

Vi har ikke gode statistikker på antall og utfall av våre knivaksjoner for tidligere år, men har fra og med januar i år endret rutiner for innmelding som gir bedre mulighet for statistikkgenerering. Jeg har derfor forespurt stasjonssjefer om det er en opplevelse av at det er mindre kniver ute blant publikum. Spørsmålet besvares entydig og klart bekreftende.²²